

[Rimstad.]

produktionsstigning siden 1958 havde andraget omkring 5 pct. om året. Til det rigtige billede af produktionsforløbet hører imidlertid den oplysning, at stignings-takten er faldende. For 1966 kan man næppe vente en forøgelse af nationalproduktet på mere end omkring 3 pct. Der er intet, der tyder på, at faldet vil høre op i 1967. Skal staten uanset dette forhold fast fortsætte med at øge sit forbrug, skal befolkningens forbrug formindskes meget kraftigt, hvis den faldende produktions-tilvækst ikke skal øge inflationen så kraftigt, at eksport og beskæftigelse bringes i fare.

Det er altså nødvendigt, at der nu sker noget. Inden for mit parti anser vi statens og befolkningens overforbrug for den centrale årsag til inflationen. Vi ønsker derfor for det første statens udgiftsstigninger stoppet, indtil de farer er bragt under kontrol, som en stærkt øget inflation fremkalder. Dernæst ønsker vi befolkningens forbrug reduceret gennem foranstaltninger til en virkelig støtte til den private opsparing. Jeg skal her henvise til den skattereformskitse, som mit parti har udarbejdet, og som indeholder en række nye tanker, der netop tager sigte på at fremkalde den opsparing, der ikke alene vil være inflationsbremsende, men også vil afgive gode muligheder for at dæmpe og reducere den rentestigning, som volder ikke mindst industrien så store kvaler, fordi kravene til kreditgivning på de udenlandske markeder er stedse voksende.

Under gennemlæsning af inflationsbetænkningen har jeg noteret mig den række af inflationsårsager, som det nedsatte udvalg har fundet frem til. I store træk drejer det sig om følgende: der er indkomstkapløbet, der er den automatiske dyrtidsregulering, og der er statens lønpolitik. Så er der de begåede fejl i statens manøvrering med indtægter og udgifter, og der er den hidtil forfejlede boligpolitik. Der er videre statens alt for tvangsmæssige refusioner af visse kommunale udgifter og den høje marginalbeskatnings uheldige virkninger. Visse industriinvesteringer, hvis effektivitet produktionsmæssigt har lidt under, at investeringsformålet i for høj grad

har været præget af skattemæssige dispositioner, kommer også ind i billedet.

Fælles for disse årsager er det, at de alle har været kanaler, hvorigennem virkningerne af selve kilden, overforbruget, har banet sig vej, og som derfor gennem deres inflationsfremmende tendens udmærket godt kan siges netop at være inflationsårsager. Karakteristisk for dem er det dog, at om også man tænker sig kanalerne lukket én efter én, hvis det var muligt, ville man dog ikke have afskaffet inflationspresset hidrørende fra det stedfindende overforbrug, men ville kun have dæmmet op for dette pres, indtil det har fundet andre kanaler at forløbe i. Derfor er en diskussion af de her nævnte inflationsårsager, de 8, jeg lige har nævnt, muligvis nyttig, men løse problemet kan den ikke i sig selv, om også man ad denne vej finder frem til foranstaltninger mod disse sekundære årsager.

Det ville være mere rationelt og langt lettere for samfundet, at presset fra inflationsforløbet tages fra på det sted, hvor dette pres opstår, nemlig ved overforbruget. Men dette kræver først og fremmest en politisk indsats på områder, der hidtil nærmest har været tabu under den siddende regering. Det har således ikke været muligt, jævnfør her finansministerens tale under første behandling af finansloven, at få regeringen til at dæmpe statens økonomiske aktivitet, ligesom det heller ikke har været muligt at få regeringen til at foreslå virkelige foranstaltninger til støtte for den private opsparing.

Ud fra den betragtning, at udvalgsbetænkningen og derfor også økonomiministerens vurdering af denne alene beskæftiger sig med, hvad jeg ovenfor har kaldt de sekundære årsager til inflationen, er det selvfølgelig kun af begrænset interesse at debattere eventuelle løsninger for disse sekundære årsagers vedkommende. Men det kan som sagt måske være gavnligt for at klargøre problemstillingen.

Det er først nødvendigt at nævne, at betænkningen knap nok omtaler begrebet den private opsparing — og ministeren slet ikke. Det nævnes derfor heller ikke, at denne opsparings utilstrækkelighed kan være en hovedårsag til inflationen på grund af den